Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KJK/22bdKOMU009/22
Názov predmetu	neverbálna komunikácia III.
Rozsah	2C
Počet kreditov	2
Vyučujúci	PhDr. Oľga Škvareninová, CSc. (prednášajúci)

Cieľ

Cieľom predmetu je rozšíriť a prehĺbiť vedomosti a praktické zručnosti študentov v oblasti neverbálnej komunikácie so zameraním na jej uplatnenie v masových, audiovizuálnych a digitálnych médiách. Pozornosť sa venuje spôsobom, akými jednotlivé mediálne formáty pracujú s neverbálnymi prejavmi a akými prostriedkami ovplyvňujú ich vnímanie a interpretáciu. Dôraz sa kladie na vedomú a profesionálnu prácu s vlastným telom, ako aj na schopnosť analyzovať a interpretovať neverbálne prejavy komunikantov v mediálnom prostredí.
Cieľom predmetu je tiež rozvíjať schopnosť študentov kriticky vnímať mediálnu neverbalitu v širších komunikačných a spoločenských súvislostiach, primerane prispôsobovať vlastné neverbálne správanie konkrétnemu mediálnemu formátu a profesionálne reagovať na rôzne, vrátane nežiaducich alebo konfliktných, neverbálne prejavy komunikačných partnerov.

Podmienky na absolvovanie predmetu

- Pravidelná a aktívna účasť na vyučovaní – povolené sú max. 2 absencie (t. j. max. 2 vyučovacie jednotky). Pri počte absencií nerozhoduje, či sú alebo nie sú ospravedlnené. Každá absencia nad povolený počet znižuje výsledné hodnotenie o jeden stupeň. Študent/ka musí počas semestra absolvovať minimálne 50 % vyučovacích jednotiek (náhradná práca za absencie nie je možná). V prípade individuálneho študijného plánu je rovnako nutná minimálne 50 % účasť na vyučovaní (Študijný poriadok UCM).
- Aktivity počas vyučovania: kritická analýza reči tela TV moderátora/rky, cvičenia na prácu s telom, analýza reči tela z videa, ktoré vyberie študent atď. Za tieto aktivity môžu študenti získať plusové body (1 bod = 10 % hodnotenia), ktoré sa zohľadnia vo výslednom hodnotení.
- Výsledné hodnotenie: ústna skúška, ktorá predstavuje 100 % hodnotenia. Ústnu skúšku možno nahradiť pripravením aktivity na nácvik kultivovanosti reči tela v médiách, alebo cvičením s vlastným telom s dĺžkou trvania 30 - 45 minút, prípadne kvalitnými aktivitami počas vyučovania a dostatočným počtom získaných plusových bodov (minimálne 5,6 bodu, čo je 56 %).
- Klasifikačná stupnica záverečného hodnotenia predmetu:
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami <92-100 %>;
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami <83-91 %>;
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky <74-82 %>;
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby <65-73 %>;
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám <56-64 %>;
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta <0-55 %>.

Záverečné hodnotenie

Klasifikačná stupnica záverečného hodnotenia predmetu:
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami <92-100 %>;
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami <83-91 %>;
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky <74-82 %>;
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby <65-73 %>;
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám <56-64 %>;
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta <0-55 %>.

Výsledky vzdelávania

Študent po absolvovaní predmetu získa tieto vedomosti, zručnosti a kompetencie:
1) Teoretické zázemie (vedomosti)
• pozná špecifiká využívania neverbálnej komunikácie v masových, audiovizuálnych a digitálnych médiách;
• objasňuje spôsoby, akými médiá konštruujú, modifikujú a prezentujú neverbálne prejavy komunikantov v závislosti od charakteru mediálneho formátu a komunikačného zámeru;
• orientuje sa v špecifikách mediálnej neverbality v televíznej, audiovizuálnej a digitálnej komunikácii;
• charakterizuje význam práce s telom, mimikou, gestikou, pohybom, priestorom, vzhľadom a ďalšími neverbálnymi prostriedkami pri mediálnej prezentácii;
• vymedzuje základné princípy profesionálneho neverbálneho vystupovania pred kamerou a v iných mediálnych formátoch;
• vysvetľuje význam kontextu a kotextu pri interpretácii neverbálnych prejavov v mediálnej komunikácii;
• charakterizuje špecifiká neverbálnej komunikácie v diskusných a moderovaných formátoch a možnosti reakcie na nežiaduce neverbálne prejavy komunikačných partnerov.
2) Praktické zázemie (zručnosti)
• identifikuje a analyzuje spôsoby využívania neverbálnej komunikácie v rôznych mediálnych a digitálnych formátoch;
• rozpoznáva spôsoby, akými médiá prostredníctvom výberu, rámcovania a kontextualizácie ovplyvňujú vnímanie neverbálneho správania komunikantov;
• vedome a primerane využíva vlastné telo a ďalšie neverbálne prostriedky pri mediálnom vystupovaní;
• interpretuje neverbálne prejavy komunikantov vo vizuálnych mediálnych produktoch s prihliadnutím na ich komunikačnú situáciu a širší kontext;
• prispôsobuje vlastnú neverbálnu komunikáciu konkrétnemu mediálnemu formátu, typu komunikácie a cieľovej skupine;
• uplatňuje poznatky o mediálnej neverbalite pri tvorbe a analýze mediálneho obsahu;
• primerane reaguje na nežiaduce, rušivé alebo konfliktné neverbálne prejavy hostí a ďalších účastníkov mediálnej komunikácie.
3) Kompetencie
• samostatne a kriticky posudzuje úlohu neverbálnej komunikácie pri mediálnej prezentácii jednotlivcov a sociálnych aktérov;
• komplexne interpretuje mediálnu neverbalitu s prihliadnutím na komunikanta, jeho aktuálne prežívanie, charakter mediálneho formátu a širší komunikačný kontext;
• profesionálne reguluje vlastné neverbálne prejavy v mediálnom prostredí a vedome ich využíva na podporu komunikačného zámeru;
• kriticky reflektuje spôsoby, akými médiá a digitálne platformy vytvárajú a sprostredkúvajú obraz neverbálneho správania;
• samostatne uplatňuje získané vedomosti a zručnosti v profesionálnej mediálnej praxi vrátane moderovania, vystupovania pred kamerou a práce s hosťami či komunikačnými partnermi.

Stručná osnova predmetu

1. Spôsoby prezentácie reči tela vo vizuálnych médiách: transparentná, hyperbolická, bagatelizovaná, fiktívna a hraná neverbálna prezentácia.
2. Základné limbické reakcie vzhľadom na spôsoby kreovania reči tela v masmediálnej komunikácii.
3. Digitálna neverbálna komunikácia.
4. Partneri v masmediálnej komunikácii. Úloha imidžu ako neverbálnej zložky mediálnej komunikácie.
5. Neverbálna komunikácia politikov.
6. Neverbálna komunikácia v politických diskusných reláciách STVR. Paralingvistické dynamické a extralingvistické prostriedky.
7. Neverbálna komunikácia v politických diskusných reláciách TV Markíza. Paralingvistické dynamické a extralingvistické prostriedky.
8. Neverbálna komunikácia v politických diskusných reláciách TV JOJ. Paralingvistické dynamické a extralingvistické prostriedky.
9. Proxemika a sedenie komunikantov vo vybraných televíznych a onlinových diskusných a zábavných reláciách.
10. Posturika. Základné polohy počas komunikácie v médiách. Kopírovanie polôh a jeho dôležitosť v mediálnej praxi. Typy kiném v masmediálnej komunikácii. Zrkadlenie v moderátorskej praxi.
11. Typy gest v médiách. Gestikulácia v osobnej komunikácii verzus gestikulácia v masmediálnej komunikácii. Gestikulačný priestor v mediálnej praxi. Dotykové „barličky" v moderátorskej praxi. Podanie rúk v dynamickej a statickej prezentácii v médiách.
12. Mimika tváre a jej výpovedná hodnota v mediálnej komunikácii. Pohľad v masmediálnej komunikácii. Typy pohľadov v masmediálnej komunikácii.
POZNÁMKA: Súčasťou vyučovania sú praktické cvičenia na prácu s vlastným telom, čo vedie k lepšiemu ovládaniu svojho tela počas moderovania.

Odporúčaná literatúra

Højbjerg, L. (2. decembra 2014). The Moving Image: Body Language and Media Context. Kosmorama. https://www.kosmorama.org/en/kosmorama/artikler/moving-image-body-language-and-media-context.
Navarro, J. (2018). Ako prekuknúť druhých ľudí. Grada.
Navarro, J. (2023). Tajná reč tela. Grada.
Škvareninová, O. (2023). Klasifikácia reči tela v audiovizuálnych médiách. In R. Repka (Ed.), Humanitné a spoločenské vedy v pregraduálnom vzdelávaní 9 (pp.41-54). Z-F LINGUA.
Škvareninová, O., & Bögiová, Z. (2022). Neverbálny prejav redaktorov spravodajstva RTVS. In L. Adamcová (Ed.), Humanitné a spoločenské vedy v pregraduálnom vzdelávaní 5 (pp. 128-140). Z-F LINGUA.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

Slovenský jazyk